

בכורות פרק א הלוקח עובר חמורו דף יא

תבואה של עכו"ם שעשה בה עכו"ם מירוח ואסף לערימה אחת פטור מתרומות ומעשרות שכתוב 'דגנך' ולא של עכו"ם, תבואה של עכו"ם שיהודי עשה את המירוח בכרי פטור ממעשר ראשון שהוא מותר באכילה לזרים, וכן פטור מתרומת מעשר שצריך הלוי לתת לכהן שכתוב "ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר.. והרמתם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר" ללמד שרק טבלים שלוי לוקח מישראל חייבים בתרומת מעשר ולא טבלים שנשארים בידי הישראל, אבל חייב לתת תרומה גדולה לכהן. ולכן המפקיד תבואה אצל עכו"ם חייב להפריש תרומה גדולה ר"א אומר שגם חייב לתתם לכהן משום שבוודאי החליפם העכו"ם ור"ש סובר שמפריש ואינו נותן משום שייתכן שהעכו"ם לא החליף את הפירות והמוציא מחברו עליו הראיה ויכול למוכרם לכהן.

הפודה פטר חמור בשה ומת השה יכול לתת לכהן את השה ונהנה בנבלה משום שנחשב כממון כהן מזמן ההפרשה.

פטר חמור מצווה לפדותו בשה אפילו שאין שווה כשווי החמור. אדם שאין ברשותו ששה ריש לריש אמר שיכול לפדות את החמור בכסף בשווי החמור שלא אמרה התורה לפדות בשה אלא להקל על הבעלים ולא להחמיר יותר מהקדש, וכך נהג ר' נחמן שפדה בעשבים שלוקים.

הפודה פטר חמור של חברו שלא מדעת הבעלים פדיונו פדוי והחמור שייך לבעלים ולא לפודה אפילו לשיטת ר"י שהחמור אסור בהנאה אבל נחשב בבעלותו משום שיכול לפדותו בשה ששווה פחות ומרוויח את השאר, וכן הגונב פטר חמור חייב לשלם כפל לבעלים אפילו לשיטת ר"י.

במשנה כתוב שאדם שיש לו ספק פטר חמור פודהו בשה אבל אינו צריך לתתו לכהן משום שהמוציא מחברו עליו הראיה, ספקות אלו נכנסים לדיר להתעשר במעשר בהמה.

ישראל שהיה לו 10 פטרי חמורים שהתקדשו ומת והוריש לבתו שהתחנה עם כהן ומתו צריך הנכד הכהן לפדותם בשיים ויכול לקחת את השיים לעצמו, אם מת הכהן והוריש לבתו שהתחנה עם ישראל ומתו צריך הנכד הישראלי להפריש 10 שיים ולפדותם ויכול להשאיר את השיים אצלו כי ירש את הזכות להשאירם ברשותו מסבו הכהן למרות שהשיים לא היה ברשות סבו, וכן אם היה לסבא הישראלי תבואה שהתחייבה בתרומה והוריש לנכד כהן ומת והוריש לנכד ישראל צריך לעשר אבל יכול להשאיר את המעשר אצלו משום שיירש את הזכות ממון בהם מסבו הכהן.